

- 9 ก.ค. 2536

ผลของการพยาบาลระบบสนับสนุนและให้ความรู้ต่อความสามารถในการดูแลตนเอง
และการเกิดความดันโลหิตสูงจากการตั้งครรภ์ในหญิงตั้งครรภ์กลุ่มเสี่ยง

**EFFECTS OF SUPPORTIVE-EDUCATIVE NURSING SYSTEM
ON SELF-CARE AGENCY AND PREGNANCY INDUCED
HYPERTENSION PREVALENCE IN MOTHERS AT RISK**

จรัสศรี ชีระกุลชัย

ภ โฉมทนาย

จาก

โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2536

ISBN 974-587-585-6

สงวนลิขสิทธิ์

27685

ชื่อวิทยานิพนธ์ ผลของการพยาบาลระบบสนับสนุนและให้ความรู้ต่อความสามารถในการดูแลตนเองและการเกิดความดันโลหิตสูงจากการตั้งครรภ์ในหญิงตั้งครรภ์กลุ่มเสี่ยง

ผู้วิจัย จรัสศรี ธีระกุลชัย

ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (พยาบาลศาสตร์)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

พวงน้อย สาครรัตนกุล, วท.บ. (พยาบาลสาธารณสุข), ค.ม.
 มาลี เลิศมาลีวงศ์, วท.บ. (พยาบาล), M.N.

วันที่สำเร็จการศึกษา 15 เมษายน พ.ศ. 2536.

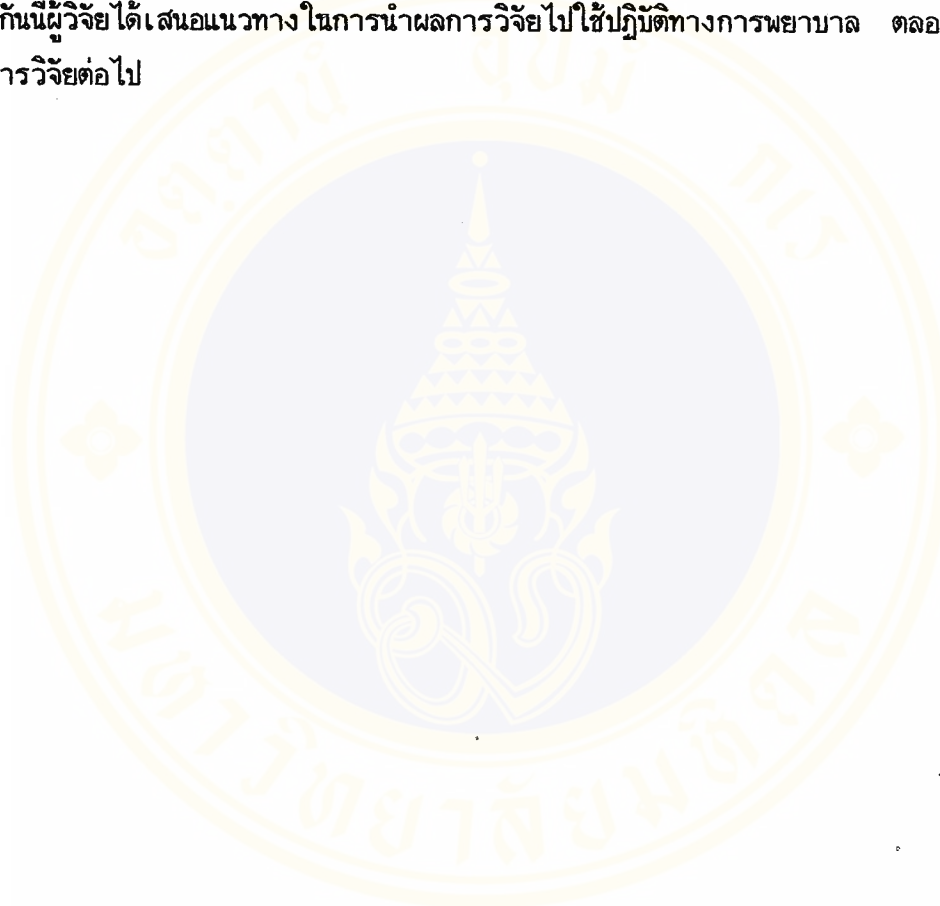
บทคัดย่อ

การวิจัยกึ่งทดลองนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงผลของการให้การพยาบาลระบบสนับสนุนและให้ความรู้ต่อความสามารถในการดูแลตนเองและการเกิดภาวะความดันโลหิตสูงจากการตั้งครรภ์ในหญิงตั้งครรภ์กลุ่มเสี่ยง ที่ฝากครรภ์และคลอดในโรงพยาบาลรามธิบดีระหว่างเดือนกันยายน 2535 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2536 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 180 คน แบ่งเป็นกลุ่มควบคุม 91 คน และกลุ่มทดลอง 89 คน ตามระดับคะแนนความสามารถในการดูแลตนเอง ที่ได้จากการประเมินด้วยแบบสอบถามความสามารถในการดูแลตนเองครั้งที่ 1 ทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองได้รับการพยาบาลตามกิจกรรมปกติที่จัดขึ้นในคลินิกฝากครรภ์ แต่กลุ่มทดลองได้รับการพยาบาลระบบสนับสนุนและให้ความรู้เพิ่มขึ้นจากกิจกรรมปกติตามแผนการพยาบาลที่ผู้วิจัยจัดวางไว้จนถึงระยะคลอด กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มได้รับการประเมินความสามารถในการดูแลตนเองครั้งที่ 2 เมื่ออายุครรภ์ 37-39 สัปดาห์ และติดตามการเกิดภาวะความดันโลหิตสูงจากแบบบันทึกรายงานการฝากครรภ์ จนถึงระยะคลอด

ผลการวิจัยพบว่าคะแนนความสามารถในการดูแลตนเองของกลุ่มทดลอง ภายหลังจากได้รับการพยาบาลระบบสนับสนุนและให้ความรู้เพิ่มขึ้นทุกคน ($M=163.11$, $SD = 6.04$) และเพิ่มขึ้นสูงกว่าคะแนนความสามารถในการดูแลตนเองของกลุ่มควบคุม ($M=139.81$, $SD= 10.11$) ที่ประเมินครั้งที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แม้ว่าคะแนนความสามารถในการดูแลตนเองของกลุ่มทดลองก่อนได้รับการพยาบาลระบบสนับสนุนและให้ความรู้จะต่ำกว่าในกลุ่มควบคุมก็ตาม ส่วนอัตราการเกิดความดันโลหิตสูงจากการตั้งครรภ์ของทั้ง 2 กลุ่ม แม้จะไม่มี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P>.05$) แต่มีแนวโน้มของการเกิดภาวะดังกล่าว

ลดลงในกลุ่มทดลอง ซึ่งมีอัตราการเกิดความดันโลหิตสูงคิดเป็นร้อยละ 3.37 ในขณะที่อัตราการเกิดภาวะดังกล่าวคิดเป็นร้อยละ 5.49 ในกลุ่มควบคุม

ผลการวิจัยจึงสนับสนุนความตรงในทฤษฎีการพยาบาลของ โอเร็ม ที่กล่าวว่าระบบการพยาบาลเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยพัฒนาความสามารถของบุคคลที่มีความพร้อมในการดูแลตนเอง พร้อมทั้งนี้ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้ปฏิบัติทางการพยาบาล ตลอดจนใช้ในด้านการศึกษาต่อไป

Thesis Title Effects of Supportive-Educative Nursing System on
Self-Care Agency and Pregnancy Induced Hypertension
Prevalence in Mothers at Risk

Name Jaratsri Theerakulchai

Degree Master of Science (Nursing)

Thesis Supervisory Committee

Puangnoi Sakonrattanakul, B.Sc. (Public Health Nursing),
M.Ed.

Malee Lerdmaleewong, B.Sc. (Nursing), M.N.

Date of Graduation 15 April B.E. 2536 (1993)

ABSTRACT

The purpose of this quasi-experimental study was to evaluate the effects of supportive-educative nursing system on self-care agency and pregnancy induced hypertension prevalence in mothers at risk. The purposive samples consisted of 180 mothers at risk receiving antenatal care and delivered at Ramathibodi Hospital during September 1992 to February 1993. Subjects were asked to completed the self-care agency assessment tool which developed by the researcher, and the subjects were assigned into either the experimental (n = 89) or the control group (n = 91) by the level of self-care agency scores. Subjects in both groups received usual nursing care provided in the antenatal care clinic but the experimental group received the supportive-educative nursing system from the researcher during their antenatal care visit until delivered in addition. Self-care agency were assessed at the time of 37-39 week of gestation in both groups for the second time. The incidence of pregnancy induced hypertension data were collected from antenatal care records.

Results of the study showed that self-care agency scores of all the mothers in the experimental group were increased compared to the scores before receiving the treatment. In addition the mean score on self-care agency for the experimental group ($M = 163.11$, $SD = 6.04$) was significant higher ($P < .001$) than for the control group ($M = 139.81$, $SD = 10.11$). Although the incidence of pregnancy induced hypertension in both groups was not statistically significant difference ($P > .05$) but the trend of the incidence in the experimental group (3.39%) seem to be lower than in the control group (5.49%).

The findings supported validity of Orem's Nursing theory that explained nursing system is necessary in development of mothers' self-care capabilities to meet requisites. The implication for practice and suggestion for further study were recommended.